

Steeds meer te zien van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming **‘Samen verantwoordelijk voelen is belangrijkste uitgangspunt’**

“Ik heb enorm veel respect voor de mensen die dit werk doen. De intrinsieke motivatie die ik tegenkom, petje af... Deze professionals die werken met kinderen en gezinnen staan voor vaak lastige keuzes, de werkdruk is hoog en ik pleit voor een brede maatschappelijk waardering voor deze groep”, dat zegt Edese wethouder Leon Meijer. “Bij de bescherming van kinderen en gezinnen hebben de professionals te maken met schrijnende zaken, met vechtende ouders, met advocaten, met ongenueanceerde meningen, met soms immense druk. Dit werk is complex, maar daar schrikken deze mensen stuk voor stuk niet voor terug. Dat vind ik bewonderingswaardig en mijn waardering hebben ze in ieder geval voor 100 procent.”

Wethouder Jeugd en voorzitter van (het bestuurlijk overleg van) de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming (GVJB) Leon Meijer en bestuurder Jeugdbescherming Gelderland, Arno Lelieveld spreken over kwetsbare kinderen en gezinnen, hun hoop voor de toekomst en hun gezamenlijke ambitie voor de verbeteragenda jeugdbescherming in Gelderland: “We zijn gestart vanuit de gedachte: het kan nog zoveel beter...”

Sleutel tot succes

Leon Meijer: “Het startschot voor de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming werd gegeven door een heel kritisch rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over meer dan 800 gezinnen in Nederland die op jeugdhulp zaten te wachten. En alhoewel het getalsmatig eigenlijk nog meeviel in Gelderland was dat wel de wake-up-call om samen aan de slag te gaan met verbeteringen. Met elkaar, dat is voor mij de sleutel tot succes. Vanaf het begin van dit traject is het geen ‘jij-bak’ verhaal geweest als in: de zaken zullen bij de jeugdzorg wel op een stapel zijn blijven liggen of de wachtlijsten ontstaan omdat een gemeente maar geen beschikking wil afgeven...”

Arno Lelieveld onderschrijft de wens om samen verantwoordelijk te willen zijn: “Een van mijn stokpaardjes is dat als wij als jeugdbeschermers willen dat gemeenten ons begrijpen, wij ook de wereld van de gemeenten beter moeten leren kennen... Wat is het perspectief van de wethouder en hoe kijkt en oordeelt een gemeenteraad? Als je ook de spanningsvelden van die kant kent en snapt, kan je echt werken aan partnerschap en zal je zien dat de andere kant haast vanzelfsprekend ook geïnteresseerd raakt in jou.”

Wederzijds begrip

En wederzijds begrip is essentieel om stappen vooruit te zetten. “Voor de jeugdzorg is het een spannende tijd”, ziet Arno Lelieveld. “Met name het personeelstekort heeft een enorme vlucht genomen de laatste tijd. Medewerkers vallen uit, anderen moeten met de bestaande hoge werkdruk het werk van collega’s overnemen. Nieuwe mensen zijn lastig te vinden en als we ze binnen hebben dan moeten ze eerst nog een flinke tijd worden ingewerkt voordat ze het mooie maar lastige werk van gezinsvoogd uit kunnen voeren. Bovendien als je je ook realiseert dat een jeugdbeschermer gemiddeld een kleine 20 procent van zijn of haar tijd kwijt is met het zoeken naar de juiste zorg voor een kind en gezin, dan voel je aan je water dat er nog veel te winnen valt.”

De samenwerkingsafspraken die nu zijn gemaakt in de verbeteragenda moeten het dagelijks werk beter maken: efficiënter, met een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid met andere professionals. Met als doel een hechte samenwerking tussen het lokale team, Veilig Thuis, de zorgaanbieders, de Raad voor de Kinderbescherming en andere professionals die betrokken zijn bij kind en gezin. Minder in estafette werken en meer gelijktijdig en samen. Niet opnieuw doen, maar aanvullend. Sommige veranderingen worden al per 1 januari doorgevoerd, per 1 april moeten alle afspraken van kracht zijn in de praktijk.

In veiligheid

De GVJB is de implementatiefase ingegaan. Uitgangspunt voor de verbeteragenda is dat ieder kind in veiligheid moet kunnen opgroeien en elke volwassene in veiligheid moet kunnen leven. Ouders hebben een hoofdrol voor kinderen en verdienen het om maximaal ondersteund te worden in hun belangrijke rol in het leven van hun kind(eren). Dit kan alleen als ouders/volwassenen ook worden gezien en ondersteund in hun persoonlijke problematiek. Ouders worden uitgedaagd hun hoofdrol actief en zo goed mogelijk te vervullen. Leon Meijer: “Wanneer dit onvoldoende lukt, beschermen we kinderen en hun gezinnen tegen nog meer onveiligheid. Voor ons zijn alle kinderen, ouders en opvoeders die bij het gezin horen belangrijk. Alleen zo kunnen we de oorzaken voor de onveiligheid zien en wegnemen.”

“We moeten de professional helpen om de rol te kunnen spelen die daarvoor nodig is en zorgen dat de knellende bureaucratie verdwijnt”, vervolgt Leon Meijer. “De tijd van deze mensen moet rechtstreeks naar het gezin. En natuurlijk zijn we blij dat we met alle zeven jeugdhulpregio’s nu een kostprijs dekkend tarief hebben kunnen vastleggen; dat was best een klus en die hebben we maar mooi geklaard. Maar voor de praktijk is het minstens zo

belangrijk dat we eenduidige afspraken hebben kunnen maken over werkwijze en routes. Zo zorgen we er steeds meer voor mensen doeltreffende handvatten krijgen om hun werk te doen. Een simpel maar volgens mij heel effectief voorbeeld daarvan is opstellen en regelmatig verversen van een contactlijst van alle mensen die in een bepaalde regio werken met kinderen en gezinnen in de knel. Dat je als professional in een oogopslag ziet: wie moet ik waarvoor hebben? En dat als je dan belt je direct de persoon aan de telefoon krijgt die je verder kan helpen.”

Toekomsttuinen

De gezamenlijke Gelderse gemeenten en veiligheidspartners willen zoals gezegd met de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming een flinke sprong voorwaarts maken. Onder andere ook door het starten van verschillende toekomsttuinen in de Gelderse jeugdhulpregio's. Hierin zullen naast de gemeenten, de Gecertificeerde Instellingen, de Raad voor de Kinderbescherming en de Veilig Thuis organisaties participeren. Beide heren hebben veel vertrouwen in de toekomsttuinen die de komende maanden in de zeven regio's verder voorbereid worden en vorm krijgen. Arno Lelieveld: “Ik ben ervan overtuigd dat de praktijk straks laat zien dat de nieuwe manier van werken ook écht gaat werken. Dat het slimmer gaat, dat professionals meer tijd hebben voor kind en gezin en dat professionals - maar nog belangrijker de kinderen en gezinnen in de knel - er beter van worden. Je ziet het nu al gebeuren in de proeftuin in de Food Valley. Mensen weten elkaar te vinden, ze kennen elkaar en hebben begrip voor de opdracht die de ander heeft. Voor mij is een toekomsttuin niet zozeer een fysieke plek, het is een way of working; een manier waarop we elkaar weten te vinden en de behoefte kennen om de ander en zijn of haar werk te leren kennen. In mijn ogen zullen de toekomsttuinen over één of twee jaar zijn doorgegroeid tot iets nieuws. Dan spreekt niemand meer van toekomsttuin, maar van de wijze waarop we hier in Gelderland met elkaar samenwerken.”

De verbeteragenda is voor mij een directe vertaling van ‘samen doen wat nodig is’, vat Leon Meijer samen. “De GVJB helpt ons om het gesprek weer over de inhoud te laten gaan. Daar moeten we ons op richten en niet zozeer op de excessen van het werk. Laten wij ons daarnaast als samenleving eens buigen over de vraag: hoe zorgen we er samen voor dat het kind weer op de eerste plek komt te staan? Je kind is toch het allerbelangrijkst in het leven. Laten we dan als maatschappij ook meer waardering hebben voor mensen die jou helpen om het goed te laten gaan met je kind; de leraar, de coach op de sportclub en ook de hulpverlener die je ondersteunt om je gezin weer op de rails te krijgen.”